

ชื่อภาคนิพนธ์ : การพัฒนาทักษะและพฤติกรรมในการส่งเสริมสุขภาพประชาชน
ของบุคลากร:กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชแห่งหนึ่ง
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้เขียน : กัลยาณี วิบูลกิจธนากร

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2545

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษา การพัฒนาทักษะและพฤติกรรมในการส่งเสริมสุขภาพประชาชนของบุคลากรในโรงพยาบาล 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 20 คน ซึ่งประกอบด้วย ระดับผู้บริหาร/ผู้ประสานงาน จำนวน 7 คน ระดับผู้ปฏิบัติงานจำนวน 13 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การใช้ตรรกะในการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ โดยรวมมีภาวะการพัฒนาทักษะตนเอง ทั้งด้านความรู้และเข้าใจ ในงานส่งเสริมสุขภาพ ความสามารถในการปรับใช้ การคิดค้น การจัดการในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ตนเกี่ยวข้อง โดยเบื้องต้นต้องรู้ถึงความต้องการที่จะพัฒนาตนเองก่อน เพื่อสร้างกำลังใจให้เกิดความกระตือรือร้น ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำทักษะที่ได้นั้นมาใช้พัฒนาส่วนรวม รวมทั้งสามารถให้บริการที่มีคุณภาพแก่ผู้มารับบริการเพิ่มมากขึ้น ส่วนวิธีการพัฒนาทักษะ พบว่า วิธีการเพิ่มความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ ยังเป็นสิ่งสำคัญต่อหน่วยงาน โดยเฉพาะการให้ความรู้จากวิธีการต่าง ๆ ที่บุคลากรยังมีความต้องการ เช่น การศึกษาต่อ การอบรม ประชุม สัมมนาและ การศึกษาดูงานให้ทันต่อเหตุการณ์ทั้งที่เกี่ยวข้องในสายงานและทั่วไป

พฤติกรรมที่บุคลากรไปส่งเสริมสุขภาพของประชาชน โดยสรุปพบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ มีรูปแบบพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การดูแลสุขภาพตนเองทั้งทางด้านสุขวิทยาส่วนบุคคล การปฏิบัติด้านโภชนาการ การออกกำลังกาย การพักผ่อนที่เหมาะสม การหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ตลอดจนการขจัดความเครียด การป้องกันโรคและการควบคุมสภาวะแวดล้อม ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับของบุคคลในการปฏิบัติพฤติกรรม

ส่งเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานที่บุคลากรนั้นทำอยู่ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพ กล่าวคือ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขตลอดไป นั่นหมายถึง การมีชีวิตที่มีคุณภาพ (Quality of Life) และมีศักยภาพ (Potential) ของบุคคล อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศที่ยั่งยืนและมั่นคง

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านบุคลากรมีบุคลากรน้อยต้องปฏิบัติหน้าที่หนัก ทำให้ประสิทธิภาพของงานไม่ดีเท่าที่ควรและมีความต้องการให้จัดสรรงบประมาณ สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งสวัสดิการ ค่าตอบแทนที่เหมาะสม จากการศึกษาการปฏิรูประบบราชการทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในโรงพยาบาล เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคลากรในโรงพยาบาล ผู้บริหารควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ที่สำคัญ คือ ควรตระหนักถึงการทำงานร่วมกัน สร้างจิตสำนึก สร้างความรัก ความผูกพัน เพื่อส่วนรวมร่วมกัน

The objectives of this research are 1. to study a hospital personnel's skill development and behavior promotion people's health, 2. to find out problems and obstacles in application of the health promotion hospital policy. It is a qualitative research by using the in-depth interview technique and observation; 20 key-informants comprising hospital staffs, 7 of which at the co-ordination level and 13 of them from the practical level were interviewed in-depth. Data analysis was done with logical context description and descriptive statistics

Results of the study show that, in general, the staffs possess self-skill development and knowledge and understanding of health promotion work with the ability to apply, search and manage the concerned health promoting activities. They want to develop themselves in the first place, in order to be able to bring such skills to use for the whole development effectively including providing quality services to clientele.

As for methods of skill development, it is found that knowledge promotion in various ways is still important for an organization, e.g., further education, training, meeting, seminar and study tour organized appropriately.

Health promotion behavior done by the public health officers, according to the key-informants, can be briefly presented as follows : the forms of behavior are self-caring in individual health as in nutrition, exercising, resting properly, avoiding risky activities, reducing stress, prevention of diseases, and control of environment. All of these need proper knowledge and understanding including the acceptance of such behaviors by concerned public health personnel who want to see the behavior changes in the direction of good health both physically and psychologically without diseases and be able to live life normally. This means that they have good quality of life with high potentials for social and national development.

Among problems and obstacles found are inadequate personnel resulting in too heavy workload leading to low quality of work ; the need to have sufficient budget for modern technology and equipment including proper welfare and remuneration.

Important recommendations proposed by the researcher are the hospital personnel should realize the importance of group action; they should have spiritual binding, loving, caring for mutual obligation in serving the public.